

Erzincan İl Müftülüğü

‘03 Mart 2023 Tarihli Cuma Vaaz Örneğidir’

Berât Kandili

Muhterem Müslümanlar!

Zaman ve mekân bizler için en önemli iki kavramdır. İnsan kendisini ve varlığını zaman ve mekânla tarif eder. İnsan zaman ve mekânla kaimdir. Sahip olduğumuz her nimet bir zaman ve mekânla irtibatlıdır. Kur'an'da edilen yeminlerden biri de Asr suresinde yüzyıllık bir zamana edilen yemindir.

وَالْعَصْرِ - إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ - إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ

“Asra yemin ederim ki İnsan gerçekten hüsrandır ziyandadır. Ancak iman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlar birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesna.” (Asr suresi)

İnsanın cennet ve cehennemi hak etmesi de hiç şüphesiz zaman içerisinde yaptıklarının bir sonucudur. Mutluluklarımız, sevinçlerimiz, coşkularımız, hüznlerimiz, korkularımız, varıl ya da yoksul olmamız zaman içerisinde karşılaştığımız durumlardandır. Zamanı iyi değerlendirenler, gereğini yerine getirenler dünyada ve ahirette kazançlı olacaklardır.

Zaman öylesine kıymetlidir ki ibadet vakitleri de onun belirli dilimlere ayrılmasından meydana gelmektedir. Beş vakit namaz, Cuma namazları, Ramazan orucu, Hac ve Zekat gibi tüm ibadetler belirli zamanlarda yapılmaktadır. İbadetlerin çeşitli vakitlerde olması da bizlere geçip giden zamanın farkına varmamız, bir ucundan tutup gereğini yerine getirmemiz hususunda tembihatlar vermektedir. Ey Müslüman evvela içinde bulunduğun zamanın farkına var ve gereğini yap, ardından geri dönülmez zamanın her an avucundan kayıp gittiğinin idrakinde ol.

Aziz Cemaat!

İbadetler bizi dünya hayatının sarhoşluğuna kapılmaktan kurtaran en önemli uyarıcılarıdır. Vakit geçiyor kalk dünya ve ahiret azığını doldur heybene demektedir adeta lisanı hal ile. Tüm bu ibadetlerden sonra artık dua vaktidir. Saygı ve teslimiyetimizi arz ettiğimiz Rabbimize el açıp dua etmeye hazır bir hale gelmişizdir. İnsanın değeri Allah'a olan teslimiyet ve O'na ettiği dua kadardır. İşte bu kıymet ve değeri en güzel şekilde şu ayet-i kerimeler ifade etmektedir:

قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ

“De ki: “Kulluğunuz ve niyazınız olmasa Allah size ne diye değer versin!” (Furkan 77)

Ve yine Rabbimiz Allah Mü'min suresi 60. Ayette şöyle buyurmaktadır: **“Bana dua edin, duanızı kabul edeyim. Bana kulluk etmeyi kibirlerine yediremeyenler, aşağılanmış olarak cehenneme gireceklerdir!”**

أدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً

“Rabbimize yalvara yakara ve gizlice dua edin.” (A'raf 55)

İşte tüm bu ayetler duanın mahiyet ve önemini ifade etmektedir. Dua ve ibadet halinde olan insan en yüce güce boyun eğmiş, işlerini Allah'a ısmarlamıştır. Ondan başarı ve muvaffakiyet beklemektedir. Onun iznine muhtaç olduğuna iman etmekte ve bunu ikrar etmektedir.

Duaların kabul olduğu kıymetli zamanlar ve mekanlar vardır. Peygamber efendimiz gece namazlarından sonra ve farz namazlardan sonra yapılacak olan duaların kabule şayan olduklarını bildirmektedir.

عَنْ أَبِي أَمَامَةَ قَالَ: قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الدُّعَاءِ أَسْمَعُ؟ قَالَ:
”جَوْفُ اللَّيْلِ الْآخِرِ، وَدُبُرَ الصَّلَوَاتِ الْمَكْتُوبَاتِ.”

Ebû Ümâme"den rivayet edildiğine göre, “Yâ Resûlallah, hangi dua daha çok kabule şayandır?” diye sorulmuş, Peygamber Efendimiz, “**Gece yarısından sonra ve farz namazların arkasından yapılan dualar.**” diye cevap vermiştir. (Tirmizî, Deavât, 79)

Değerli Müslümanlar!

Berat Arapça berâe/berâet kelimesinin Türkçeleşmiş şeklidir. Berâet, “kişinin bir yükümlülükten kurtulması veya yükümlülüğünün bulunmaması” anlamına gelir. Şâbanın on beşinci gecesinde Müslümanların Allah'ın affı ve bağışlaması ile günah yükünden kurtulacağı umularak bu geceye Berat gecesi denmiştir. Berat gecesi için Arapça eserlerde “şâbanın ortasındaki gece”, “mübarek gece”, “rahmet gecesi” ve “belge gecesi” mânalarına gelen terkipler kullanılmaktadır. Berat gecesinin müslümanlarca diğer gecelerden farklı bir şekilde geçirilmesi, bu gecede daha fazla ibadet edilmesi âdet halini almıştır.

“Şâban ayının on beşinci gününü oruçlu geçirin. Gecesinde ise ibadete kalkın. Çünkü o gece güneş batınca Allah Teala en yakın semaya tecelli ederek fecir doğuncaya kadar: ‘Bağışlanma dileyen yok mu, onu bağışlayayım! Rızık isteyen yok mu, ona rızık vereyim! Musibete uğrayan yok mu, ona afiyet vereyim...’ buyurur.” (İbn Mâce, İkâmet, 191.)

Hz. Peygamber'in şâban ayına ve özellikle bu ayın on beşinci gecesine ayrı bir önem vererek onu ihya ettiğine dair diğer rivayetleri göz önüne alan bazı âlimler bu geceyi namaz kılarak, Kur'an okuyarak ve dua ederek geçirmenin sevaba vesile olacağını, bu geceye mahsus olmak üzere belli bazı ibadet ve kutlama şekilleri ihdas edip âdet haline getirmenin ise dinde yeri bulunmadığını söylemişlerdir.

Muhterem Kardeşlerim!

Ramazan'ı beklerken üç ayların tam ortasında bulunan berat gecesi... Beklenen sendin özlenen sen ey Şehr-i Ramazan. Değil midir ki üç aylar senin geleceğin müjdesini veren. Ve Berat gecesi özlenen sevgilinin artık ufukta görülmeye başladığının müjdesini veren. Manen arındık ve temizlendik seni özleyiyor seni bekliyoruz. Ömür vefa ederse yine kavuşacağız. Yer ve Gök Ya Rabbi senin zikrinle coşacak. Hep beraber tek bir sofradan yiyip içeceğiz. Günahlarımızdan, manevi kirlilerden arınmak için seni bekliyoruz. Yollara düştük müjdeni duyunca. Çiçeklerle süsledik geçtiğin ve geçeceğin yolları; Recep ve Şaban aylarını ihya ederek ve Rasulün duası ile Rabbimize yakarıyoruz... Ya Rabbi Recep ve Şaban ayını bizlere Mübarek kıl ve bizleri Ramazan'a eriştir...

İşte Berat kandili bizler için öylesine parıldayan bir mücevherdir.

Kıymetli Müslümanlar!

Her ne kadar dua için özel zaman ve mekânlar bulunsa da Müslümanların diledikleri her an dua yapabiliyor olmaları gayri müslimleri de etkileyen önemli bir husustur. Birçok insan İslam'ın zaman ve mekân fark etmeksizin her an Yaratan ile buluşması ve dua etmesi derinden etkilemiştir. Onlar dua için sadece belli günlerde mabedlerde ve din adamlarıyla beraber dua yapılan bir dine mensupken İslam hiçbir aracı ve mekanla sınırlandırmamıştır duayı. Duanın içine bir üçüncü kişiyi iliştiirmemiş, Yaratan ile başbaşa dua diledikleri şekilde gönüllerini açmalarına imkan sağlamıştır.

“Kullarım sana beni sorduklarında bilsinler ki şüphesiz ben yakınum, bana dua ettiğinde dua edenin dileğine karşılık veririm. Şu halde benim davetime gelsinler ve bana iman etsinler ki doğru yolu bulabilsinler.” (Bakara Suresi 186)

Sözlerimi Milletimizi derinden etkileyen Arif Nihat Asya'nın dua şiiriyle bitirmek istiyorum;

Biz,kısıık sesleriz...minareleri,
Sen,ezansız bırakma Allahım!
Ya çağır şurda bal yapanlarını,
Ya kovansız bırakma Allahım!
Mahyasızdır minareler...göğü de,
Kehkeşansız bırakma Allahım!
Müslümanlıkla yoğrulan yurdu,
Müslümansız bırakma Allahım!
Bize güç ver...cihad meydanını,
Pehlivansız bırakma Allahım!
Kahraman bekleyen yığınlarını,
Kahramansız bırakma Allah'ım!
Bilelim hasma karşı koymasını,
Bizi cansız bırakma Allah'ım!
Yarının yollarında yılları da,
Ramazansız bırakma Allah'ım!
Ya dağıt kimsesiz kalan sürünü,
Ya çobansız bırakma Allah'ım!
Bizi sen sevgisiz,susuz,havasız;
Ve vatansız bırakma Allah'ım!
Müslümanlıkla yoğrulan yurdu,
Müslümansız bırakma Allah'ım!

Cumamız mübârek olsun.

Davud KESKİN

Kemaliye İlçe Vaizi